

Villsvin – det er behov for en handlingsplan

Anja Lillehaug

Veterinær i Norges Bondelag

NORGES BONDELAG

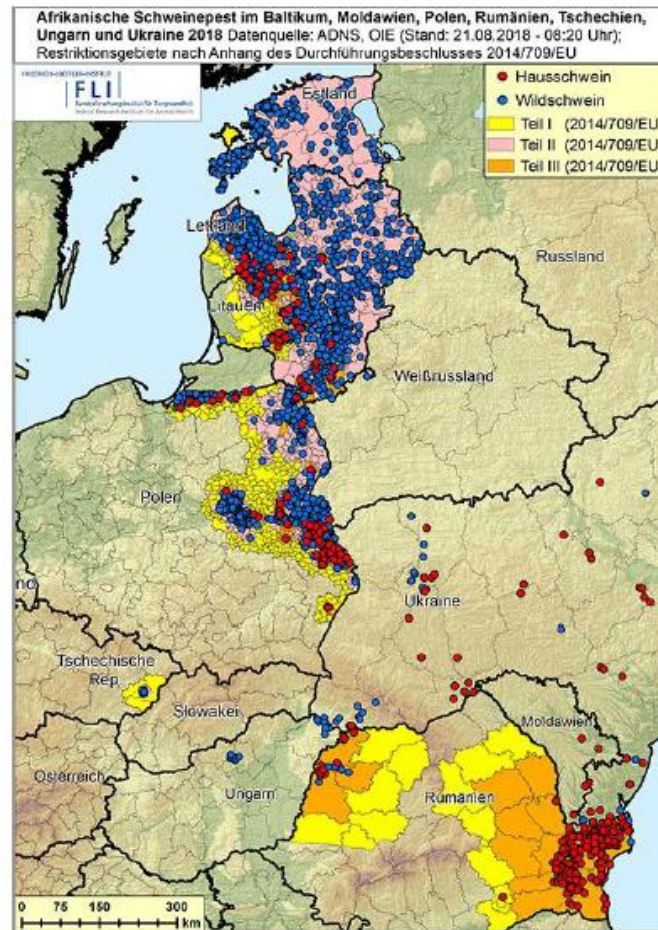
Villsvins skadepotensiale for tamsvin

Villsvins skadepotensiale for tamsvin

- Afrikansk svinepest (ASP)
 - A-sykdom. Lidelsen er karakterisert ved høy feber, sterkt påkjent allmenntilstand, rødlig misfarging og blødninger i huden og meget høy dødelighet.
 - Blant annet påvist i en svinebesetning i Romania til tross for strenge smittevernrutiner – resultat: avliving av 140 000 griser
 - Ikke lenger bare i Øst-Europa, påvist hos villsvin i Belgia 13.9.18 og Kina. Nyhet denne uka om avliving av 200 000 griser

Forekomst ASP tamsvin/villsvin per 21.08.2018

ASP i Baltikum, Polen, Tsjekkia, Romania, Ungarn

Status 2018

Fordeling af udbrud af afrikansk svinepest i de baltiske lande, Polen, Tjekkiet og Rumænien i 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018.

	2014		2015		2016		2017		2018	
	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin
Estland	0	41	18	734	6	1053	3	637	0	152
Letland	32	148	10	752	3	865	8	947	0	297
Litauen	6	45	13	111	19	303	30	1328	0	784
Polen	2	30	1	53	20	80	81	741	4	1091
Tjekkiet	0	0	0	0	0	0	0	202	0	28
Rumænien	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0
Ungarn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Total	40	264	42	1650	48	2301	124	3855	4	2353

Fordeling af udbrud af afrikansk svinepest i de baltiske lande, Polen og Tjekkiet i 2014, 2015, 2016, 2017 og sammenholdt med 2018 til og med 23. april.

Ref: Fødevarestyrelsen, DK

Villsvins skadepotensiale for tamsvin

- Viktige tiltak mot afrikansk svinepest
 - Informasjon
 - Veterinærer
 - Svineprodusenter
 - Utenlandske røktere
 - Jegere
 - Redusere villsvinpopulasjonen før introduksjon av ASF
 - Grensekontroll - ikke ta med kjøtt fra land med svinepest
 - Smittevern i besetning
 - Forbud mot skyllefôring

Villsvins skadepotensiale for tamsvin

Tabell X – Helseundersøkelser av 1010 villsvin i Estland, 2017. Et seropositivt dyr er et dyr som har antistoffer mot smittestoffet og som viser at dyret har vært, eller er, smittet med smittestoffet.

Sykdom	Antall seropositive dyr	Kommentar
Aujeszky's disease	253	Aujeszky's disease (pseudorabies) er klassifisert som en A-sykdom og har aldri vært påvist hos griser i Norge
Brucellose (B. abortus, B. melitensis og B. suis)	261	Brucellose er klassifisert som en A-sykdom. Brucellose (B. suis) er aldri påvist hos gris i Norge. Siste tilfelle av brucellose (B. abortus) hos storfe var i 1963.
Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome (PRRS)	4	PRRS er klassifisert som en B-sykdom og er aldri påvist i Norge
Porcine Epidemic Diarrhea (PED)	4	PED er klassifisert som en B-sykdom og er aldri påvist i Norge
Influenzavirus	183	Influenza er klassifisert som en B-sykdom. Det finnes ulike former for influensavirus hos gris. De mest vanlige (klassiske) svineinfluensavariantene er H1N1, H1N2 og H3N2. Med ett unntak (i 1998) er disse influensavirusene aldri påvist hos gris i Norge. Kun pandemisk influensa pdmH1N1(09) er påvist hos gris i Norge.

Referanse: Imbi Nurmoja, Estonian Veterinary and Food Laboratory

Skader fra villsvin

- Beiteskader på avling
 - Villsvin står for de største tapene på alle typer avling unntatt havre. Kilde: Sveriges Officiella Statistik
- Maskinskader
 - Graver opp jord og stein ute på jorder som kommer inn i høstingsmaskiner
- Skader i byggefelt, parker, kirkegårder
- Trafikkpåkjørslar, tap av hunder
- Frykt

Villsvin - Kostnader

Harald Svensson, chefsekonom Jordbruksverket
30.01.2018:

- «Forskjellen mellom kostnadene villsvin påfører jordbruk og trafikkskader og kjøttverdien av villsvin er minus kr. 5 000,- per felte villsvin.»
- Med over 100 000 felte villsvin gir dette en årlig kostnad for samfunnet på 0,5 Mrd
- "Livsmedelsstrategin kan inte nås utan minskade viltskador»

Stf. generaldirektör/chefsekonom: Harald Svensson

Telefon: 036-15 51 13

Mobil: 070-553 95 64

E-post: fornamn.efternamn@jordbruksverket.se

Ladda ner högupplöst bild

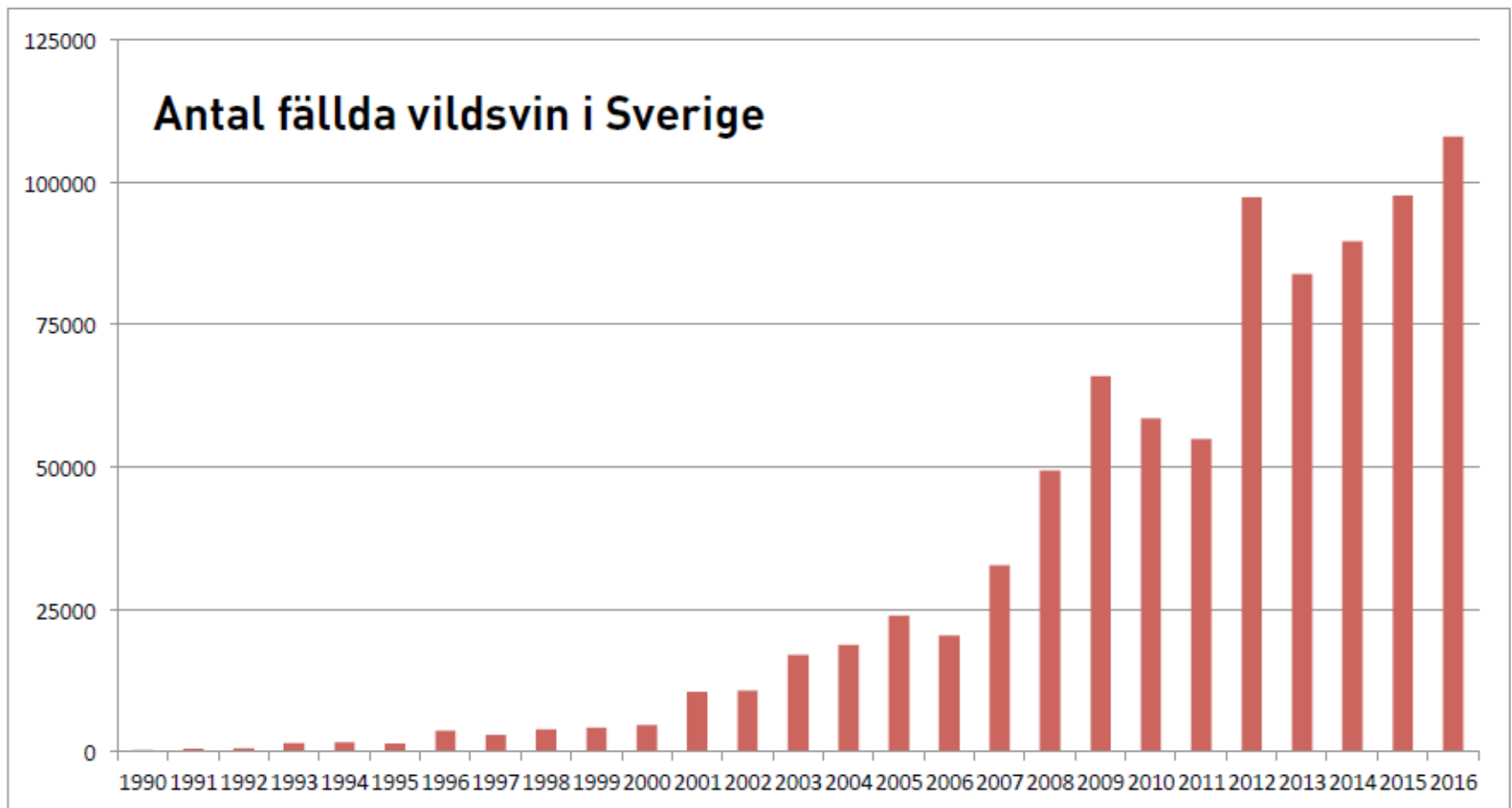
Villsvin – kostnader

SLU – Sveriges Lantbruksuniversitet
- rapport fra oktober 2017:

- Jordbruksskader - 1,56 Mrd per år
- I snitt 29 000 svenske kroner per bonde

- Trafikkskade - 280 millioner kroner for
- I snitt 68 000 svenske kroner i bilreparasjon per påkjørt villsvin

- Totalt 1,3 milliarder svenske kroner i 2015

Antall felte villsvin i Sverige (Svenska Jägerförbund, 2017)

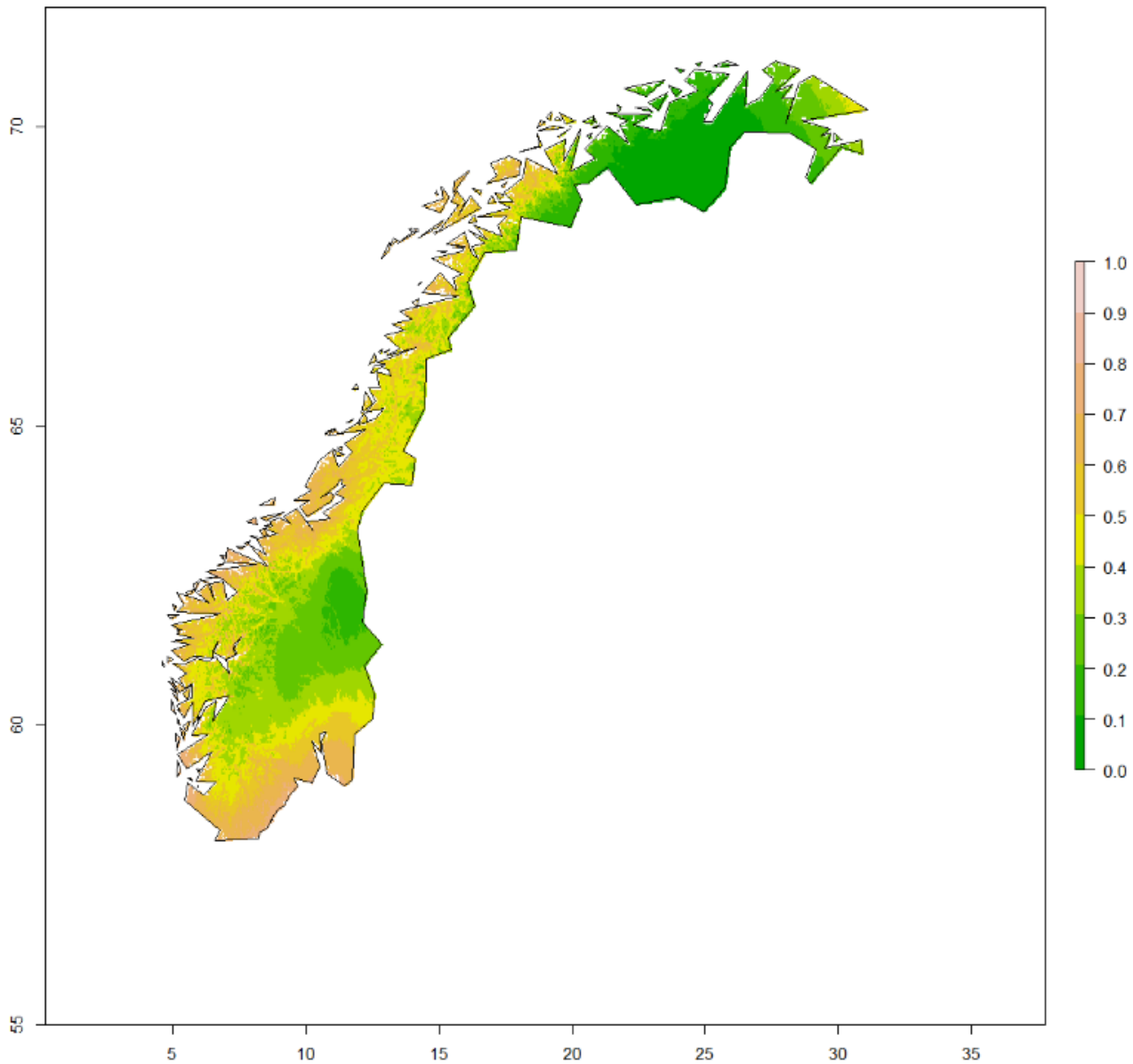
LRF – Ny vildsvinpolicy fra 5.9.18

- Villsvinbestanden skal minimeres
- Den totale kostnaden forårsaket av villvin er større enn den jaktlige verdien av villsvin - ikke en ressurs i nasjonal betydning
- Jaktrykket skal økes direkte når villsvin er på vei til å etablere seg i ett område for å minimere skader i jordbruket.
- ”LRF in-ser att det finns ett jaktligt intresse för vildsvin. Men för de flesta jägare, när vild-svinen har varit etablerade några år, är jakten på vildsvin mer ett tvunget arbete än ett nöje. ”
- Endring av jaktregelverket:
 - Fastmontert og bevegelig lys, samt lysforsterkende utstyr og varmekamera må tillates
 - Skadefelling fra motorkjøretøy
 - Bruk av feller

VKM – villsvinnrapport juni 2018

- Tilsvarende situasjon som Sverige på begynnelsen av 1980-tallet – ca 1000 villsvin
- Anslår at Norge kan få 40 000 villsvin
- Vil kunne få alvorlig innvirkning på jordbruk og naturlige økosystemer
- Fôring har stor betydning for utvikling og tetthet av villsvinbestanden
- Uten drastiske tiltak vil populasjonen dobles hvert tredje år.

Maxent model current climate

Fra VKM-rapport **Villsvinpopulasjonen i Norge – konsekvenser for helse og miljø**
www.dondelaget.no

Artsdatabanken - Villsvin *Sus scrofa*
Fremmedartlista 2018 - **Høy risiko HI**

«Vi har denne gangen ikke vurdert potensiell overføring av f.eks. trikiner fra villsvin til mennesker, ei heller overføring av African Swine Fever og/eller andre patogener fra villsvin til tamgrisbesetninger. Ei heller er det vurdert potensielle skader påført jordbruksområder.»

Miljødirektoratet – amerikansk mink

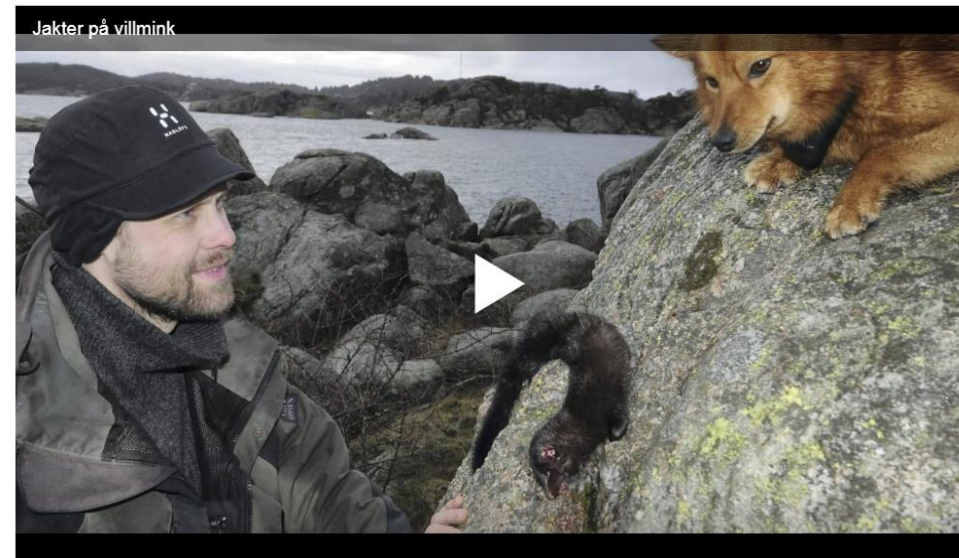
Artsdatabanken - Neovison vison
Fremmedartlista 2018 - **Svært høy risiko SE**

DN-rapport 5-2011

Handlingsplan mot amerikansk mink (*Neovison vison*)

Dette dyret skal utryddes

Av Terje Wilhelmsen

15. mars 2015, kl. 17:10

Artikkelen er over 3 år gammel

[www.bon](http://www.bon.no)

Flere sjøfuglkolonier er rasert etter at minken har herjet. Ternebestanden er kraftig redusert.

Norges Bondelag mener

- Konsekvensene av villsvin i Norge vil være svært alvorlige
- Ingen eksempler på at noe land har klart å kontrollere en villsvinbestand gjennom vanlig jakt
- Vi har et handlingsvindu de neste 3 – 5 årene
- Det må lages en nasjonal kontrollplan eller handlingsplan.
 - Jaktregelverk, Fellingslag, Statens naturoppsyn

Takk for meg!

www.bondelaget.no